

Утвърдил: *n*

Гергана Ганчева,
Директор СУ Трявна

**ПРОГРАМА ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА РАВНИ ВЪЗМОЖНОСТИ И ЗА
ПРИБОЩАВАНЕ НА ДЕЦА И УЧЕНИЦИ ОТ УЯЗВИМИ ГРУПИ
2020 – 2024 година**

за учебната 2022/2023 година

I. УВОД

Настоящата програма регламентира целите и задачите на работа с деца и ученици от СУ „П. Р. Славейков“- град Трявна и урежда взаимоотношенията между институциите във връзка с предоставянето на приобщаващо образование.

Програмата е изготвена в съответствие с действащите стратегически и оперативни държавни документи, предоставящи равни възможности на всички български граждани за приобщаване на деца и ученици от уязвимите групи.

Училищната програма се базира на:

- Закон за предучилищното и училищното образование;
- Наредба за приобщаващото образование
- Стратегия за образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства;
- Рамкова програма за интегриране на ромите в българското общество (2010 – 2020 г.);
- Национална стратегия на България за интегриране на ромите (2012 – 2020 г.);
- Закон за защита от дискриминация;
- Конвенция за борба срещу дискриминацията в областта на образованието.

Програмата включва реда и начините за оказване на обща и допълнителна подкрепа на всички деца и ученици, които имат необходимост от такива, съобразно неговите лични интереси, потребности и нужди.

Уязвими групи в СУ „П.Р. Славейков“ - град Трявна са деца и ученици, диагностицирани със специални образователни потребности, хронични заболявания, двигателни увреждания, деца и ученици в риск, деца и ученици, застрашени или жертва на насилие, деца с изяви дарби, деца-сираци и полусираци, деца-бежанци, деца от различни етнически групи и с други идентифицирани нужди.

II. ПОДКРЕПА НА ЛИЧНОСТНОТО РАЗВИТИЕ

Подкрепата на личностното развитие се осъществява във връзка и в корелация с разработените областни стратегии за подкрепа на личностното развитие, както и въз основа на анализ на необходимостта от обща и допълнителна подкрепа.

1. Обща подкрепа

За координатор, относно организиране на подкрепата на личностното развитие на децата в СУ „П.Р. Славейков“- град Трявна е определен заместник-директорът.

Общата подкрепа в училището се осъществява от екип ръководен от координатора, както и от ресурсен учител, класен ръководител, педагогически съветник, психолог и логопед. Насочена е към развитие на потенциала на всяко дете и ученик. Тя включва различна екипна

работа между отделните специалисти и осигуряване или насочване към занимания по интереси, които се организират от училището.

Кариерното ориентиране, провеждано от педагогическия съветник и класните ръководители също е част от общата подкрепа на учениците от I до XII клас.

Описаните в ПДУ морални и материални награди също са част от предоставената обща подкрепа.

2. Допълнителна подкрепа

Допълнителната подкрепа се осъществява въз основа на направена оценка на индивидуалните способности на определено дете или ученик от СУ „П. Р. Славейков“ - град Трявна.

Оценката на способностите се извършва от специално назначен екип от специалисти, съобразно необходимостта на детето и след това се потвърждава от Регионален център за подкрепа на приобщаващото образование.

Учениците, за които може да се поиска оценка на способностите, са от следните уязвими групи:

- деца със специални образователни потребности – в началото на учебната година;
- деца с хронични заболявания;
- деца в риск.

Допълнителната подкрепа включва:

- работа с дете или ученик по конкретен случай;
- психосоциална рехабилитация;
- рехабилитация на слуха;
- зрителна рехабилитация;
- рехабилитация на комуникативни нарушения;
- осигуряване на достъпна архитектурна среда;
- специализирани средства;
- ресурсно подпомагане.

Допълнителната подкрепа се реализира чрез план за действие за всяко конкретно дете.

Родителите задължително се включват в плана за действие като активни участници в дейностите. Ако Регионалният център препоръча допълнителна подкрепа, но родителите откажат, училището уведомява отдел „Закрила на детето“ към Дирекция „Социално подпомагане“ по местоживее на детето с цел социалните служби да окажат съдействие и ако се налага помощ на родителите да осъзнаят нуждите на детето.

При наличие на три и повече деца/ученици в паралелка се осигурява помощник-учител за подпомагане работата на учителите.

При необходимост се изработва индивидуална учебна програма по съответните учебни предмети с цел по-лесното възприемане от ученика, а също така се изготвя и индивидуален учебен план или учебен план за обучение в комбинирана форма на обучение. За ученици с изяви дарби също се изработва индивидуален учебен план.

Предвид създалата се обстановка, свързана с войната в Украйна, се наложиха промени в Наредба за приобщаващо образование, която гласи:

За да учат в българско училище децата от Украйна, родителите им трябва да подадат документи в регионалните управления по образование. Ако нямат двойно гражданство обаче, преди това те трябва да имат статут на бежанец.

Министерството на образованието промени Наредба 10 за организацията на дейностите в училищното образование, за да могат украинските деца бежанци да постъпят на училище и без документ за завършен клас.

Преди да бъдат записани в българско училище, за децата на бежанците ще се попълва карта за образователно ниво. Това предвижда Наредба за условията и реда за приемане и обучение на лицата, търсещи или получили международна закрила, утвърдена от министъра на образованието и науката .

Картата е неразделна част от протокола за проведено събеседване, с който специална комисия ще насочва децата в кой клас да бъдат записани, както и дали е необходимо допълнително обучение по български език и по други учебни предмети. Пълнолетните чужденци, които искат да се запишат в българско училище, ще бъдат насочвани и към професионално образование. Тази карта е в синхрон с идеята за въвеждане на европейска квалификационна карта за бежанци, обсъждана в Съвета на Европа. Тя ще се попълва от приемащата страна и ще служи при търсене на работа в целия ЕС.

В заявлението за прием в училище, което се подава до Регионалното управление на образованието (РУО), родителят или настойникът на детето бежанец ще посочва ниво на владеене на български език, информация за посещавани курсове, майчиния език на детето, какви други европейски езици владее и на какво ниво. Преди записването е необходимо да се посочи също последната завършена група, клас, етап или степен на образование, профил или професия, както и предпочитания в кой клас да бъде записан ученикът. Комисията в училище предлага също и в какъв профил или специалност от професия да учи детето, както и формата на обучение - задочна, индивидуална, самостоятелна или вечерна.

РУО трябва да съдейства и за осигуряване на преводач за събеседването. Българските училища ще могат да приемат желаещите да учат чужденци през цялата година, но не по-късно от 30 дни преди края на втория учебен срок. Ако записаните между V и X клас не могат да предоставят документ за завършен предходен клас, ще имат възможност да валидират придобитите знания. Ако ученикът не може да валидира компетентностите по всички учебни предмети за предходния клас или етап на образование до края на учебната година, той има право да бъде записан в следващ клас при успешно завършено обучение на класа, в който се е обучавал през съответната учебна година. До три учебни предмета от предходния клас могат да бъдат прехвърлени за валидиране през следващата учебна година. Когато ученикът не валидира прехвърлените до три учебни предмета, той не получава свидетелство за основно образование или удостоверение за първи гимназиален етап. По преценка на комисията при слаби резултати ученикът може да повтори класа или да бъде върнат в предходен клас, но не с повече от три години под класа, в който се е обучавал през съответната учебна година.

III. ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ ПО ПРОГРАМАТА

Дейности	Срок	Отговорник	Забележка
Идентифициране на ученици, които имат необходимост от обща подкрепа	постоянен	педагогически съветник, ресурсен учител, психолог	
Екипна работа на учителите от даден клас	постоянен	класни ръководители, учители	при необходимост
Определяне на координатор на екипа за оказване на обща подкрепа	до 01.10.2022 г.	директор	
Награждаване на ученици	текущ	директор, заместник-директор	при и по определен повод за поощрение
Дейности свързани с четивна грамотност на учениците	01.11. 2022 г.	класни ръководители и учители	да се направи по повод Деня на книгата
Представяне на дейности по интереси в училището	16.09. 2022 г.	учители в ЦДО	
Кариерно ориентиране и консултиране в класовете от V до XII	02.12.22/03.05.23 г.	педагогически съветник, кл. ръководители	

Идентифициране и подпомагане на ученици със СОП .	целогодишно	класни ръководители, учители, ресурсен учител, психолог, логопед, педагогически съветник	
Оценка на потребности на ученици със СОП	целогодишно	ресурсен учител и екип	не по-късно от 3 месеца след идентифициране на нуждата
Психологическа подкрепа, психосоциална рехабилитация и консултации	целогодишно	педагогически съветник, психолог	
Превантивни мерки за недопускане отпадане от училище	целогодишно	директор, зам.-директор, учители, педагог. съветник	
Организиране и провеждане на срещи с родители за привличане в училищните дейности	през годината	директор, екип	по желание на родителите
Стимулиране участието на деца с изявени дарби в състезания и олимпиади	целогодишно,	учители	
Стимулиране участието на деца и ученици от различни етнически групи в състезания и олимпиади	целогодишно,	учители	
Съвместни дейности с МКБППМН	целогодишно, по график	Координационен съвет за справяне с тормоза между връстниците в училище, директор, районна администрация	
Дейности по национална програма „Заедно в грижата за ученика“ - (приемственост между начален и прогимназиален етап IV– V клас)	целогодишно, по график	учители и класни ръководители	
Организиране на клубове за занимания по интереси.	постоянен	класни ръководители и учители	при наличие на интерес от учениците
Включване на ученици в организирани образователни, творчески, възпитателни, спортни и спортно-туристически дейности.	постоянен	класни ръководители и учители	
Разглеждане на теми свързани с превенция на насилието и тормоза.	постоянен	класни ръководители, педагогически съветник	по програма, съобразена с графика на ЧК

Провеждане на обучения, свързани с превенция на агресията и тормоза и за развитие на толерантност във взаимоотношенията.	постоянен	педагогически съветник и външни лектори	при необходимост и по програма, съобразена с графика на ЧК
Партньорство с родителите за справяне с проблемното поведение на децата им и приобщаване към средата на училището.	постоянен	класни ръководители, учители, педагогически съветник и психолог	при необходимост
Обучение на педагогически специалисти във връзка с дейностите по реализация на обща и допълнителна подкрепа.	по график заложен в план за квалификация	директор, зам. директор, главен учител	
Обучение на педагогически специалисти във връзка с дейностите по обучение в ОРЕС.	по график заложен в план за квалификация	директор, зам. директор, главен учител	

Неразделна част от Програмата са плановете за работа на педагогическия съветник, ресурсния учител, психолога, логопеда и дейностите заложен в плановете за работа на класните ръководители.

V. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

За изпълнението на Програмата важно значение има сътрудничеството между всички пряко ангажирани институции. Всички участници в образователния процес (семејство, училище, институции, НПО) трябва да бъдат еднакво отговорни и ангажирани за постигането на поставените цели.

Настоящата програма е приета на заседание на педагогическия съвет, протокол № 14 от 09.09.2022 г. и утвърдена със заповед на директора № РД-04-568/09.09.2022 г.